

PRZEDMOWA

Skrypt **Prawne podstawy resocjalizacji** adresowany jest przede wszystkim do studentów kierunków prawa i pedagogiki (w tym zwłaszcza o specjalności resocjalizacja). Może być wykorzystany na kierunkach psychologii, socjologii i bezpieczeństwa (narodowego lub wewnętrznego), a także może okazać się przydatny w systemie szkolenia służb mundurowych (w tym przede wszystkim Policji oraz Służby Więziennej) oraz aplikantom sądowym, prokuratorskim, kuratorskim. W pewnym zakresie może również być pomocny w pracy służb socjalnych.

Opracowanie zawiera wyjaśnienie podstawowych pojęć z problematyki resocjalizacyjnej, które opiera się zarówno na funkcjonujących definicjach normatywnych, jak i propozycjach nauki w zakresie omawianej problematyki. W płaszczyźnie tych wyjaśnień znajdują się takie pojęcia, jak: resocjalizacja, niedostosowanie społeczne, zaburzenie społeczne, asocjalność i demoralizacja.

Przedmiotem analiz skryptu są ponadto następujące zagadnienia: resocjalizacja jako przedmiot badań pedagogiki resocjalizacyjnej, zasady wychowania resocjalizacyjnego, metody resocjalizacji penitencjarnej, a także specyfika postępowania resocjalizacyjnego z niektórymi wybranymi kategoriami osób, np. skazanymi kobietami, osobami uzależnionymi.

Oddzielne miejsce zajmuje prezentacja teorii kary, która z racji ograniczonych ram opracowania ma charakter podstawowego opisu dotyczącego założeń teorii absolutnych, utylitarnych i mieszanych.

Z uwagi na to, że problematyka skryptu w dużej mierze dotyczy resocjalizacji penitencjarnej, tekst zawiera także charakterystykę historycznych systemów penitencjarnych, wprowadzając w rozwiązania pierwszych instytucjonalnych, celowych oddziaływań na sprawców przestępstw. W tym zakresie przedstawione zostały założenia domów poprawy, systemu celkowego, progresywnego, regresywnego, systemu reformatoriów amerykańskich, a także systemu rodzinnego.

Zasadniczą część skryptu stanowi analiza podstaw prawnych oddziaływania resocjalizacyjnego, realizowanego w trakcie wykonywania kary pozbawienia wolności. W ramach tej analizy zostały przedstawione następujące zagadnienia: podstawowe zasady prawa karnego wykonawczego, cele wykonywania kary pozbawienia wolności, podział zakładów karnych na rodzaje i typy, systemy wykonywania kary pozbawienia

wolności, prawa i obowiązki skazanych, środki oddziaływania penitencjarnego oraz opieka postpenitencyjna.

Odrębnie przedstawiony został problem czynników utrudniających proces resocjalizacji.

W ramach analiz skryptu znalazła się także problematyka resocjalizacji nieletnich oraz mediacji.

Dydaktyczny charakter opracowania zdecydował o poprzedzeniu każdego rozdziału wykazem literatury uzupełniającej z danej problematyki oraz o zasadności powtórzeń niektórych treści, tak aby ułatwić jej zrozumienie i przygotowanie studentów do egzaminu.

Lublin, styczeń 2013 r.

dr Małgorzata Kuć